

MAP

Møte med aggresjonsproblematikk

Nasjonalt opplæringsprogram i forebygging og håndtering av
aggresjons- og voldsproblematikk

HELSE NORD

HELSE MIDT-NORGE

HELSE VEST

HELSE SØR-ØST

SIFER

Skoleintervensjonsprogram for
foreldre og lærere

Forventninger

- Hvilke forventninger har du til dette kurset?
- Hva ønsker du å lære?

Bakgrunnen for MAP

HELSE MIDT-NORGE

HELSE NORD

HELSE SØR-ØST

HELSE VEST

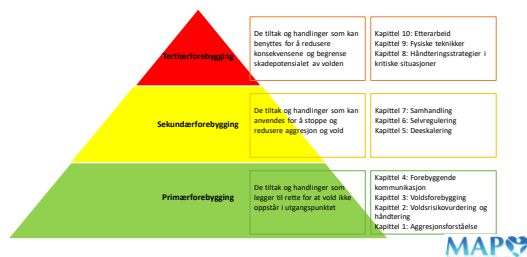
1

Visjon

- Bidra til økt trygghet og sikkerhet for pasienter og medarbeidere
- Redusere forekomsten av aggressive og voldelige episoder
- Bidra til forebygging og riktig bruk av tvangsmidler

MAP-modellen

Hvorfor er denne kompetansen viktig?

- Aggresjons- og voldsproblematikk er en utfordring for medarbeidere og pasienter
- Møte med aggresjonsproblematikk kan ha store konsekvenser for arbeidsplassen
- Behov for å ivareta pasient- og personalsikkerhet

Grunnkurset

Dag 1

0800-0900: Aggresjonsforståelse
 0900-1000: Voldsrisikovurdering og
 håndtering
 1000-1100: Fysiske teknikker
 1100-1200: Fysisk trening
 1200-1230: Lunsj
 1230-1330: Fysisk trening
 1330-1430: Voldsforebygging
 1430-1530: Forebyggende
 kommunikasjon

Dag 2

0800-0900: Deeskalering
 0900-1000: Selvregulering
 1000-1100: Samhandling
 1100-1200: Fysisk trening
 1200-1230: Lunsj
 1230-1330: Fysisk trening
 1330-1430: Håndteringsstrategier i
 kritiske situasjoner
 1430-1530: Etterarbeid

Kapittel 1 Aggresjonsforståelse

Læringsmål

Kjenne til:

- Individuelle og situasjonelle årsaker for aggresjon og vold

Ha kunnskap om:

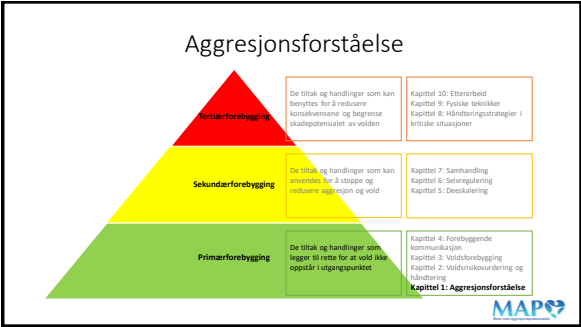
- Ulike definisjoner, kategorier og former for aggresjon og vold
- Ulike forklaringsmodeller

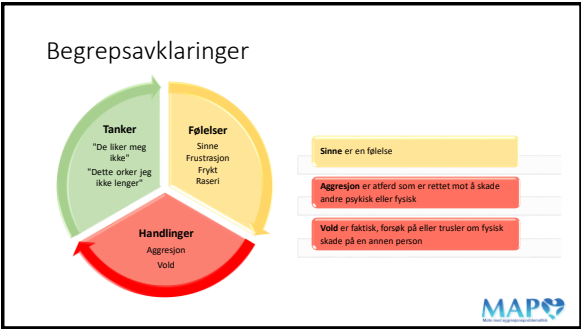
Kunne anvende:

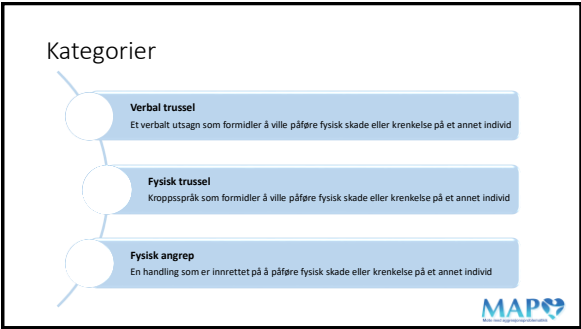
- Beslutningsteori

Basert på kursprogrammet av Ragnvald Vikstrøm (1942)

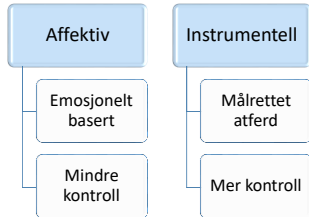

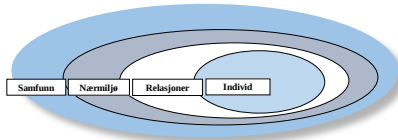

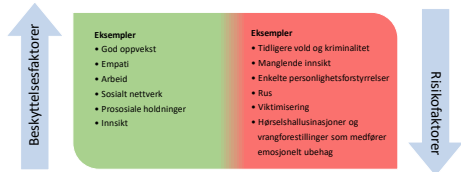
Former for aggresjon og vold

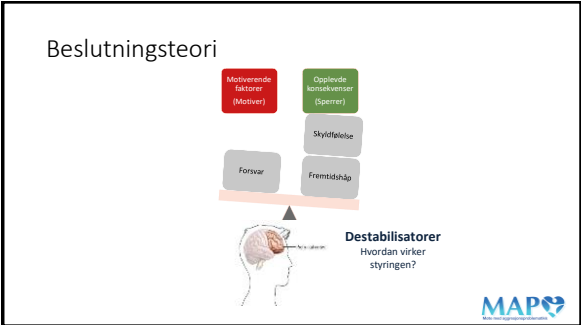

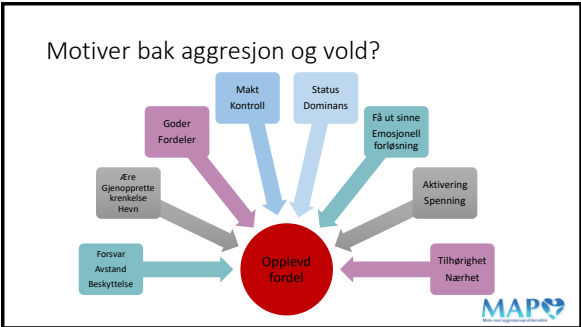
Forklaringsmodeller

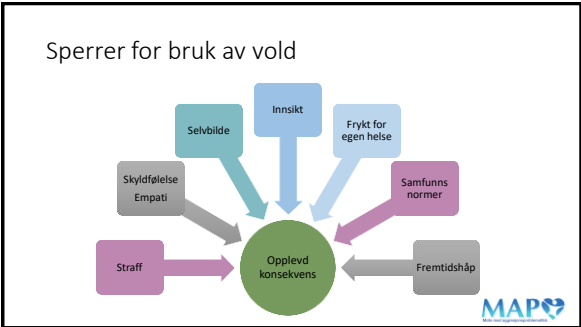

Beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer

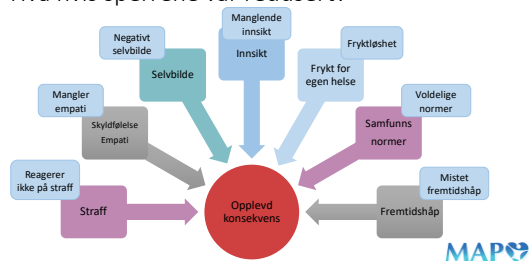

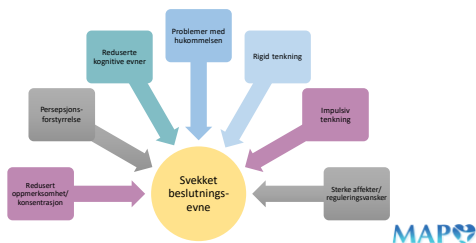

Hva hvis sperrere var redusert?

Hva kan forstyrre en beslutningsprosess?

Hvorfor beslutningsteori?

Oppsummering

- Skille mellom følelser og handling
- Vær nysgjerrig på hva volden er et uttrykk for. Hvorfor er personen aggressiv eller voldelig?
- Beslutningsteori
 - Vår forståelse av volden gir retning for forebygging og håndtering

Kapittel 2

Voldsrisikovurdering og håndtering

Læringsmål

Kjenne til:

- Det overordnede målet – forebygge vold
- Begrepe vold, risiko, voldsrisikovurdering og voldsrisikohåndtering
- Ulike verktøy for vurdering av risiko

Ha kunnskap om:

- Sentrale risikofaktorer på gruppenivå
- Hva voldsrisikohåndtering innebærer:
 - Monitorering, restriksjoner, behandling og beskytte mulige offer
- Risiko- og vekstprinsippet

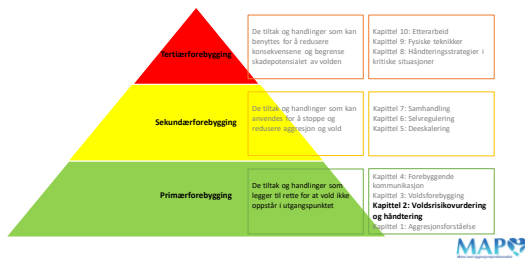
Kunne anvende:

- Etterspørre risikoinformasjon
- Delta i arbeid med risikovurdering og risikohåndtering

Basert på forelesningsnotat av Helge Andreas Nødt (2012)

Voldsrisikovurdering og håndtering

Sentrale begreper og definisjoner

Vold: Faktisk, forsøk på eller trusler om fysisk skade på annen person

Risiko: En trussel eller fare som vi ikke fullt ut forstår, og som vi derfor bare kan forutse og forebygge med usikkerhet

Vurdering: Innsamling og analyse av informasjon for å kunne gjøre beslutninger om forebyggende tiltak

Håndtering: Tiltak som kan forebygge vold eller redusere konsekvensene av volden

MAPS

Å jobbe med risiko

Vold er et samspillsfenomen som påvirkes av en rekke skiftende faktorer i og rundt personen

Det er vanskelig å forutsi hva mennesker vil gjøre litt fram i tid og hva konsekvensene kan bli

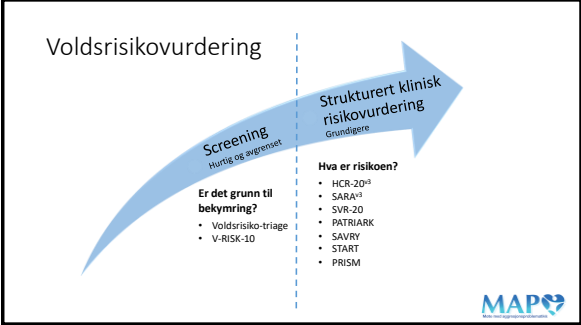
Hvorfor?

- Intensjoner endrer seg
- Risiko påvirkes av hva som skjer rundt personen
- Mulighetene til å utøve vold endrer seg
- Effekten av forebyggende tiltak kan endre seg

Risiko handler om fremtiden – som alltid er forbundet med usikkerhet

MAPS

Eksempler på risikofaktorer på gruppenivå

- Tidligere vold og kriminalitet
- Manglende innsikt
- Enkelte personlighetsforstyrrelser
- Rus
- Viktimisering
- Hørselshallusinasjoner og vrangforestillinger som medfører emosjonelt ubehag

The icon shows a magnifying glass with a red handle and frame, focusing on a red exclamation mark inside a circle. The MAPS logo is in the bottom right corner.

MAPS

Essensen av risikovurdering

Hva kan skje?

Hvorfor kan det skje?

Hva kan vi gjøre med det?

The icon shows a large red question mark next to a simple line drawing of a person in a white shirt and tie, standing with one hand on their chin in a thinking pose. The MAPS logo is in the bottom right corner.

MAPS

Case

Når du kommer på jobb en fredag ettermiddag får du høre at det er dårlig stemning i avdelingen.

Årsaken er at det «ryker ut av ørene» på Knut og han har vært irritert og mistenksom på nytt personale det siste døgnet. Han har også nektet å ta medisinene.

Du vet at Knut ofte blir mistenksom og utrygg på personalet i perioder hvor han opplever mye stress. Ved to tidligere tilfeller har han gått til angrep på personalet da han opplevde at de var ute etter han.

Mulige kilder til at han nå opplever seg stresset er at han er tom for røyk og venter besøk av sin søster som han ikke har møtt på et par år.

Eksempel på klinisk risikohåndtering

KLAR - "Kliniske Alternativ til Risikohåndtering"

Risikohåndterings situasjon	Handlingsalternativ 1	Handlingsalternativ 2	Handlingsalternativ 3
Korte beskrivelser av atferd og situasjoner som tidligere er rapportert som problematiske.	Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 1 i situasjonen.	Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 2 i situasjonen.	Kort beskrivelse av hva som vil være tiltak nummer 3 i situasjonen.
1. Knut blir mistenksom og irritert på sine omgivelser. Forvarer går med hette og solbriller, står på personalet og skoler seg.	Knut ønsker selv at kjent personal han er trygg på tar kontakt og spør hvordan han har det. Han ønsker hjelp til avledning fra uønskede tanker. Avledning i form av aktiviteter kan fungere bra.	Dersom handlingsalternativ 1 ikke fungerer, har Knut bestemt at personalet gir han tid og rom. Han kan gjerne tilbyes å sitte på en stol i hagen eller på rommet. Fortell han at du er tilgjengelig når han måtte ønske det.	Eventuelt medisinering kan tilbyes. Sannsynligvis har Knut tidligere vist seg nyttig når Knut har det vanskelig. Minn han på dette og at det er forslag som han selv har nevnt kan være nyttige.
2. Knut ønsker ikke å ta medisinene sine. Dette er et forvarer og Knut har selv fortalt at han faktisk mener at han blir forvirret dersom han ikke tar medisinene.	Spør han om å utdype bakgrunnen for at han ikke ønsker medisinene. Avklar om det medisinene har virkninger og bivirkninger. Fortell ham bakgrunnen for at legen har ordnet medisinene.	Minn han på at eventuell søponering bør gjøres i samråd med behandler for å unngå bivirkninger. Dersom samtale ikke lykkes, må vi utnytte å møte på han. Det kan gjøres et nytt forsøk om et par timer.	Dersom han fortsatt ikke ønsker medisinene, måles de ut i kurven og det rapporteres til behandler svarende.

Risikohåndtering

Monitorering	Restriksjoner	Behandling	Beskytte mulige offer
• Observasjon • Forvarer • Samtalefrekvens • Telefonkontakt • Hjemmebesøk • Påregende kontakt • Serumpel	• Utgangsbegrensning • Skjerming • Begrensninger i kontakt med omverdenen • Restriksjoner på aktivitet • Aktivt løst verk	• Samtaleterapi • Miljøterapi • Rusbehandling • Sinneutløsning • Jobbtrening • Hvilingsrettet behandlingstiltak • Sosial ferdighetstrening • Medikamenter • Videre utredning	• Psykologisk • Kunnskap om forvarer • Varslingsrutiner/ krusplaner • Voldsalarm • Ytre sikringstiltak • Oppfølging

11

To grunnprinsipper i risikohåndtering

- **Vekstprinsippet**

Tiltak som kan fremme trivsel, mening, mestring, læring og fremtidshåp

- **Risikoprinsippet**

Tiltak rettet mot de viktigste risikofaktorene for vold

Oppsummering

- Nyttige hjelpespørsmål i det daglige arbeidet med risikovurdering:

- Hva kan skje?
- Hvorfor kan det skje?
- Hva kan vi gjøre med det?

- Vekst- og risikoprinsippet

- Etterspør relevant risikoinformasjon på din arbeidsplass

Kapittel 3 Voldsforebygging

Læringsmål

Kjenne til:

- Sentrale voldsforebyggende faktorer innen psykisk helsevern; statiske, organisatoriske, individuelle og relasjonelle faktorer
- Begrepet avmakt

Ha kunnskap om:

- Sårbarhetsområder
- Tidlig identifikasjon av forvarsler

Kunne anvende:

- Kliniske innfallsvinkler i å jobbe med forvarsler og sårbarhetsområder

Basert på bearbeining av Frode Flåtten (PHD), Gunnar Dahlhammer (PHD), Jacob Nordmark (PHD) og Roger Alnæs (PHD)

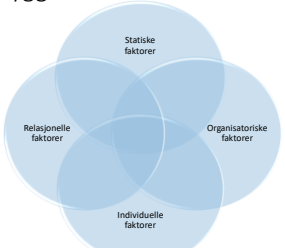
Voldsforebygging

Tertiærforebygging	De tiltak og handlinger som kan benyttes for å redusere konsekvensene og begrense skadepotensialet av volden	Kapittel 10: Etterarbeid Kapittel 9: Fysiske teknikker Kapittel 8: Håndteringsstrategier i kritiske situasjoner
Sekundærforebygging	De tiltak og handlinger som kan anvendes for å stoppe og redusere oppbygging og vold	Kapittel 7: Samhandling Kapittel 6: Sørgingsteling Kapittel 5: Deeskalering
Primærforebygging	De tiltak og handlinger som legger til rette for at vold ikke oppstår i utgangspunktet	Kapittel 4: Forebyggende kommunikasjon Kapittel 3: Voldsforebygging Kapittel 2: Voldsrisikovurdering og håndtering Kapittel 1: Aggresjonsforståelse

Voldsforebyggende faktorer

Statiske faktorer

Organisatoriske faktorer

Individuelle faktorer hos pasienten

Indre	Motiverende	Ytre
Empati	Fritidsaktiviteter	Sosialt nettverk
Mestring	Økonomi	Ekstern kontroll
Selvkontroll	Livsmål	Bosituasjon

hentet fra SAPROF

Individuelle faktorer hos personalet

MAPS

Relasjonelle faktorer

«Relasjonskonto»

MAPS

Hva tror du mennesker kan oppleve som utfordrende i møte med din arbeidsplass?

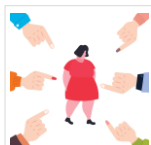
Ikke kan forsyne deg i kjøleskapet når du ønsker?

Ikke kan trene når du vil?

Opplever at du ikke blir hørt og tatt på alvor?

Blir fortalt hva du kan gjøre og ikke gjøre?

MAPS

Sårbarhetsområder

- Eksempler:
- Fysisk kontakt
 - Grensesetting
 - Kommunikasjonsproblem
 - Omstillinger
 - Personer
 - Risiko-kontakt
 - Rusmidler
 - Tilleggsområder

(VAPA)

Forvarsler

Generelle ↔ Individuelle
Tidlige ↔ Sene
Indre ↔ Ytre

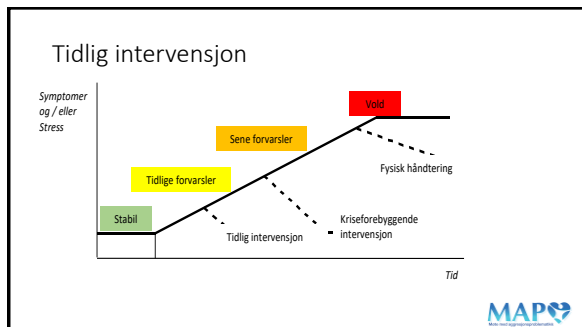
Brøset Violence Checklist (BVC)

- Mer forvirret
- Mer irritabel
- Mer brautende atferd
- Oftere fysiske trusler
- Oftere verbale trusler
- Oftere slag, spark etc mot inventar

SUM	= 0	Uten risiko for vold
	= 1-2	Moderat risiko for vold. Preventive forholdsregler bør tas.
	> 2	Høy risiko for vold. Preventive forholdsregler skal tas og planer for hvordan møte et eventuelt angrep ligger.

Oppsummering

- Voldsforebyggende faktorer
 - Statiske
 - Organisatoriske
 - Individuelle
 - Relasjonelle
- Relasjonskonto - bli en person andre har tillit til
- Hva kan du gjøre for å redusere pasientens opplevelse av avmakt?
- Kartlegg og bruk forvarslar og sårbarhetsområder

Kapittel 4

Forebyggende kommunikasjon

Møte med aggresjonsproblematikk

Læringsmål

Kjenne til:

- Begrepet forebyggende kommunikasjon
- Ulike kommunikasjonsmessige hensyn

Ha kunnskap om:

- Hvordan brukermedvirkning kan forebygge vold
- Formidling av avslag og regulering av atferd (grensesetting)
- Samtaleverktøyet «Samarbeidsdialog»

Kunne anvende:

- Refleksjonsmodell for utvikling av egne kommunikasjonsferdigheter
- Spesifikke ferdigheter ved nonverbal kommunikasjon

Basert på kursgrunnlag av Caroline Logen (PHD)

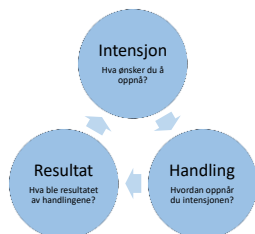
Forebyggende kommunikasjon

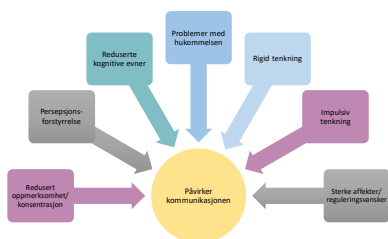
Forebyggende kommunikasjon

Refleksjonsmodell for kommunikasjon

Kommunikasjonsmessige hensyn

Brukermedvirkning

Samarbeidsdialog

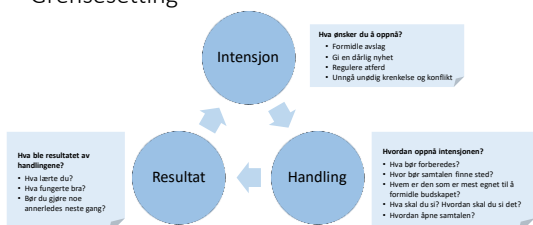
- Hva er viktig for deg under denne innleggelsen?
- Hvilke situasjoner kan du oppleve som vanskelige?
- Er det noen spesielle situasjoner som personalet bør ta hensyn til?
- Hvordan kan vi se på deg når du begynner å få det vanskelig?
- Hvordan ønsker du å bli møtt når du har det vanskelig?
- Hva kan gjøre at du blir provosert eller sint?
- Hva gjør du når du blir sint?
- Hvordan kan vi hjelpe deg når du blir sint?

Non-verbal kommunikasjon

Grensesetting

Oppsummering

- Kommunikasjon er et av våre viktigste verktøy for å forebygge aggresjon og vold
- Refleksjonsmodellen er nyttig for å videreutvikle egne ferdigheter:
 - *Intensjon:* Hva ønsker du å oppnå?
 - *Handling:* Hvordan oppnår du intensjonen?
 - *Resultat:* Hva ble resultatet av handlingene?
- Tilstreb brukermedvirkning i alt du gjør – redusert avmakt forebygger vold
- Samarbeidsdialogen – snakk om situasjoner som kan bli vanskelige og hvordan dere kan løse dem sammen

Kapittel 5 Deeskalering

Læringsmål

Kjenne til:

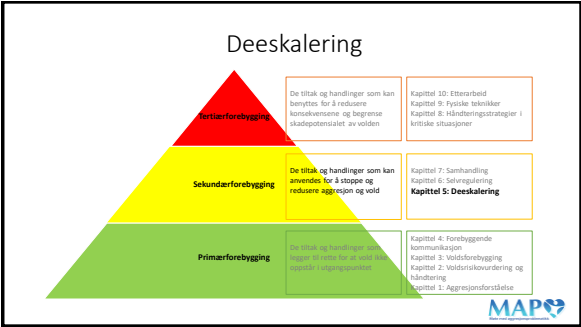
- Ulike mål for deeskalerende kommunikasjon
- Hva som kan eskalere og deeskalere en situasjon

Kunne anvende:

- Konkrete verbale og non-verbale deeskalerende intervensjoner i praksis

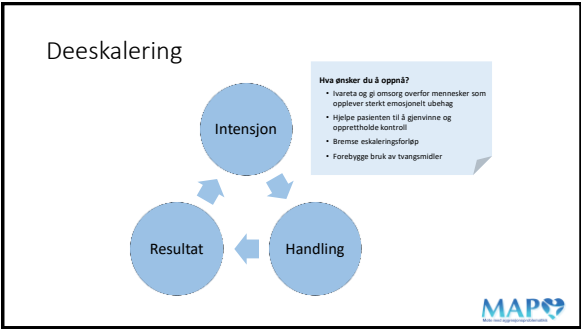
Basert på kursprogrammet av Brødre Paterster (1992)

Hvordan ville du selv blitt møtt?

MAPS
Metode for Aggressjons- og Provokasjonsbehandling

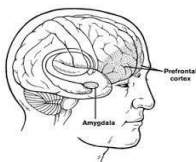
**«Det holder på å klikke for meg!
Dere er noen forbanna idioter!»**

- A: Forsøk å finn roen!
B: Det hjelper ikke å snakke på den måten!
C: Hva er det som har skjedd?
D: Dette går nok bra!
E: Jeg forstår at du har det vanskelig nå.
F: Det der høres virkelig ikke greit ut!

Anerkjenn følelsene først

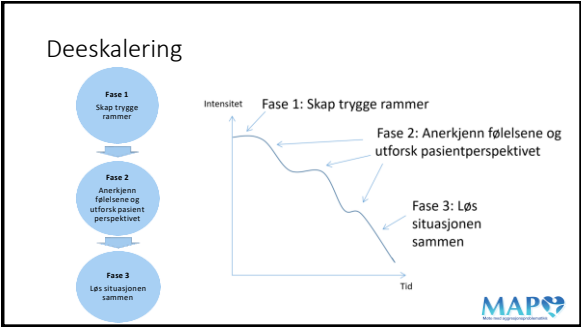

Affektinntoning

«Jeg orker ikke mer av denne drittplassen!»

- A: Oi, hva er det som har skjedd?
B: Det høres ikke godt ut!
C: Det høres ut som du er skikkelig frustrert!

Deeskalering

- Selvregulering
- Åpenhet og ærlighet
- Tid

A yellow toolbox filled with various tools including a wrench, a screwdriver, a hammer, and a saw, symbolizing the tools needed for de-escalation.

MAPS

Hvordan påvirker du samspillet?

An illustration showing a red fuel can on the left, a fire in the center, and a blue water bottle on the right. The fuel can is tilted as if pouring fuel onto the fire, and the water bottle is tilted as if pouring water onto the fire, representing the interaction between different elements in a system.

MAPS

Konfliktdepende kroppsspråk

Oppsummering

- Husk at en person som kanskje oppleves vanskelig, først og fremst *har* det vanskelig
- Rekkefølgen for deeskalering:
 - 1: Skap trygge rammer
 - 2: Anerkjenn følelsene og utforsk pasientperspektivet
 - 3: Løs situasjonen sammen
- Vær bevisst på hvordan du påvirker samspillet

Kapittel 6 Selvregulering

Læringsmål

Ha kunnskap om:

• Kroppens fysiologi og aktivering i møte med aggresjon og vold

• Hvordan egne følelser og reaksjoner kan påvirke samspillet og utfallet av aggressive hendelser

Kunne anvende:

• Selvregulerende metoder

Basert på forelesningsnotat av Annette Harris (PhD)
og Anders Holstad (PhD)

MAPS

MAPS.no

Selvregulering

Terisærforebygging

De tiltak og handlinger som kan benyttes for å redusere ferskskvensene og begrense skadepotensialet av volden

Kapittel 10: Etterarbeid
Kapittel 9: Fysiske teknikker
Kapittel 8: Håndteringsstrategier i kritiske situasjoner

Sekundærforebygging

De tiltak og handlinger som kan anvendes for å stoppe og redusere aggresjon og vold

Kapittel 7: Samhandling
Kapittel 6: Selvregulering
Kapittel 5: Deeskalering

Primærforebygging

De tiltak og handlinger som vilger til rette for at vold ikke oppstår i utgangspunktet

Kapittel 4: Forebyggende kommunikasjon
Kapittel 3: Voldsforsbygging
Kapittel 2: Voldsriskovurdering og håndtering
Kapittel 1: Aggresjonsforståelse

MAPS

MAPS.no

Forskjellige reaksjoner i stresssituasjoner

Respirasjon

Svimmelhet

Temperatur

Uro

Vannlating/
Fordøyelse

Skjelving

Persepsjons-
forstyrrelser

Stress/
Krise

Hormoner

Blodtrykk

Kognitive
funksjoner

MAPS

MAPS.no

26

Hvordan reagerer du i et møte med aggresjon?

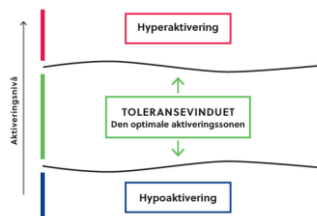

Manglende selvregulering kan føre til:

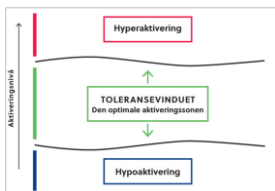
- Profesjonaliteten utfordres
- Mangel på fokus og oversikt
- Overfører egne følelser til andre
- Opplevd krenkelse og større behov for forsvaret eller kontroll
- Eskalering av situasjonen

Toleransevinduet

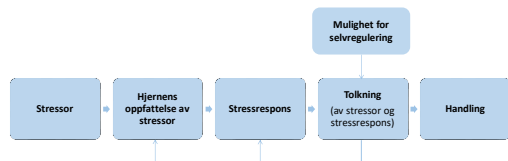
Hva kan påvirke vårt toleransevindu?

- Tidligere erfaringer
- Forberedelse
- Fysisk og mental beredskap
- Tillit til sine kollegaer
- Kompetanse
- Oppfølging
- Opplevelse av fare
- Egenrefleksjon
- Trening
- Opplevelse av kontroll

Stressmodell

MAPS

Selvregulerende teknikk - pusteøvelse

MAPS

God selvregulering kan bidra til at man:

- Er bevisst på å ha et ikke-truende og avspent kroppsspråk
- Bruker god nok tid i situasjonen
- Unngår å respondere med uhensiktsmessig irritasjon, forsvar, krenkelse og sinne
- Unngår å gi løfter man ikke kan holde
- Klarer bedre å ivareta oversikt over situasjonen
- Klarer å ha et løsningsfokus i situasjonen

MAPS

Oppsummering

- Bevissthet rundt egne tanker og følelser er et nødvendig utgangspunkt for selvregulering i møte med aggresjon og vold
- God selvregulering bidrar til hensiktsmessig og profesjonell samhandling
- Nødvendig utgangspunkt for omsorg og ivaretagelse
- Evne til selvregulering kan bedres og utvikles ved bevisstgjøring, trening og ulike teknikker

Kapittel 7 Samhandling

Læringsmål

Ha kunnskap om:

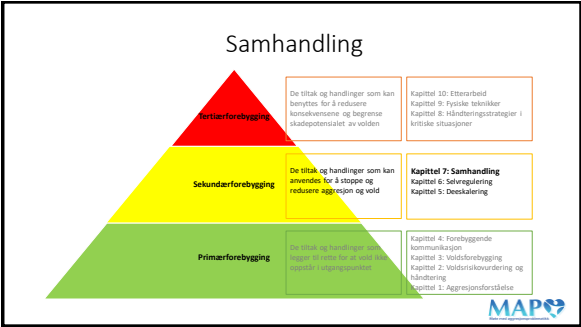
- Ledelse, kommunikasjon og ulike roller i kritiske situasjoner
- Simuleringsbasert trening for bedre samhandling

Kunne anvende:

- Planlegging av kritiske situasjoner
- Hensiktsmessig posisjonering og sikkerhetstenkning i kritiske situasjoner

Basert på kursprogrammet av Ole-Kristian Olsson (2012)

Ledelsesprinsipper i kritiske situasjoner

- Kun leder i situasjonen snakker
- Alle andre trygger situasjonen
- Forespørsler henvises leder

MAPS
Metode for Aggressjonsforståelse og Samhandling

Hvilke roller finnes det i en kritisk situasjon?

MAPS

Planlegging

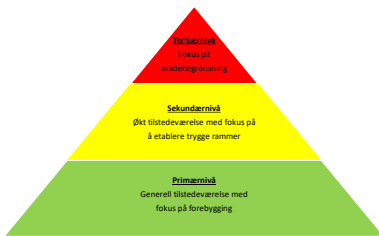
Ved vaktstart

Når situasjoner oppstår

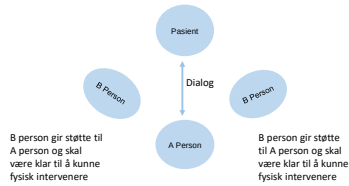
MAPS

Sikkerhetstenkning i miljøet

MAPS

Posisjonering i kritiske situasjoner

Simuleringsbasert treningsmetode

En strukturert evidensbasert metode for vedlikeholdsoplæring ved hjelp av teori og praktiske øvelser

Oppsummering

- Ledelse og ulike roller i kritiske situasjoner
- Planlegging fører til bedre forebygging og håndtering
- Sikkerhetstenkning og posisjonering i kritiske situasjoner
- Simuleringstrening er en nyttig metode å benytte i vedlikeholdsoplæring

Kapittel 8 Håndteringsstrategier i kritiske situasjoner

Læringsmål

Kjenne til:

- Tvangsmidlene som inngår i psykisk helsevernloven §4-8

Ha kunnskap om:

- Lempeligere midler
- Hvordan avslutte fastholding og bruk av mekaniske tvangsmidler
- Sentrale prinsipper for riktig bruk av tvangsmidler

Kunne anvende:

- Trinnvis tilnærming til bruk av tvangsmidler

Basert på kursgrunnlag av Ther Egit Håndling (HEH) et al.

Håndteringsstrategier i kritiske situasjoner

Tvangsmidler §4-8

Tvangsmidler

- a) Mekaniske tvangsmidler
- b) Kortvarig anbringelse bak låst eller stengt dør uten personale tilstede
- c) Enkeltstående bruk av korttidsvirkende legemidler
- d) Kortvarig fastholding

Juridiske og etiske prinsipper

- Uomgjengelig nødvendig
- Så skånsomt og kortvarig som mulig
- Ikke anvendes som straff
- Ikke behandling
- Det skal legges til rette for at pasienten gis så stor innflytelse på tiltaket som mulig

Lempeligere midler

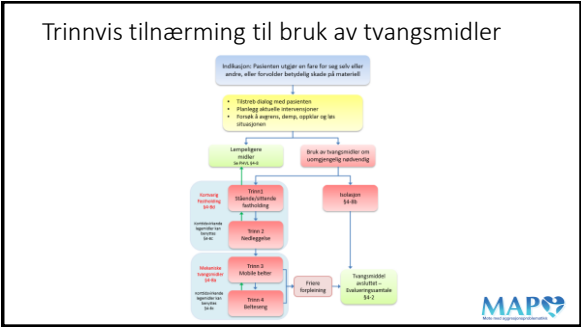
Før bruk av tvangsmidler **skal lempeligere midler**, dvs. mindre inngripende tiltak, ha vært forsøkt.

Samarbeidsdialog

- Hvis du begynner å bli truende eller aggressiv – hva kan du selv gjøre?
Hva ønsker du at vi gjør?
- Dersom vi er bekymret for at du skal skade oss – hva bør vi gjøre da?
- Hva har fungert tidligere dersom du har opplevd å miste kontroll?
- Dersom personalet må beskytte deg fra å skade deg selv eller andre – hvordan ønsker du at dette blir gjort?
- Hva kan vi gjøre for å unngå bruk av tvangsmidler?

En brukers perspektiv

- Forsøk å ha dialog med meg. Målet er at jeg skal kunne gjenopprette kontroll over meg selv, slik at kontrolltiltak kan opphøre eller reduseres
- Kun én person snakker til meg om gangen, som orienterer fortløpende om hva som skjer, og bakgrunnen for at dette blir gjort
- Husk at måten tvangsmidler blir gjennomført på, har stor påvirkning på min opplevelse. Ha et sterkt omsorgsfokus og unngå unødige krenkelser
- Tilpass fysisk kraft etter min motstand
- Vær varsom, tenk trygghet og sikkerhet for både pasient og personale
- Bruk nødvendig tid. Jeg trenger ofte tid
- Forsøk hele tiden å ivareta, samt øke min autonomi så langt det er mulig

Oppsummering

- Tvangsmidler skal kun benyttes for å avverge skade
- Tenk kreativt rundt hva begrepet «lempeligere midler» kan innebære i praksis
- Trinnvis tilnærming til bruk av tvangsmidler
- Du har en viktig rolle i å forebygge bruk av tvangsmidler, samt i å gjennomføre bruk av tvangsmidler på en mest mulig skånsom måte

Kapittel 9 Fysiske teknikker

Læringsmål

Ha kunnskap om:

- Ulike risikomomenter ved bruk av de ulike fysiske teknikkene
- Fagetiske prinsipper ved bruk av fysiske teknikker i praksis
- Hvorfor og hvordan en bør trene

Kunne anvende:

- Ulike fysiske teknikker for å ivareta sin egen og pasientens sikkerhet (praktisk trening)

Basert på kursgrunnlag av Jøhns Lickowicz (PHD)

Fysiske teknikker

Modulbasert oppbygning

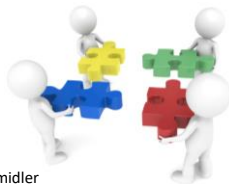
Modul 1: Unnveksestetnikker

Modul 2: Frigjøringsteknikker

Modul 3: Fastholdningsteknikker

Modul 4: Nedleggingsteknikker

Modul 5: Bruk av mekaniske tvangsmidler

Grunnleggende fagetiske prinsipp ved bruk av fysiske teknikker

For pasienten	For personalet
Ikke påføre skade	Unngå skader
Minst mulig smerte	Effektive
Unngå unødig krenkelse	Enkle å lære
Trygg opplevelse	Enkle å bruke
Tilpasse fysisk kraft	Tillit til ferdigheter

Hvorfor trene regelmessig?

- Sikkerhet
- Teamarbeid
- Forberedt på situasjoner
- Erfaringsutveksling
- Grunnlag for refleksjoner

Prinsipper for trening

- Lokal og jevnlig trening
- Trene uten skade
- En teknikk per fare
- Teknikkstruktur
- Veiledning underveis

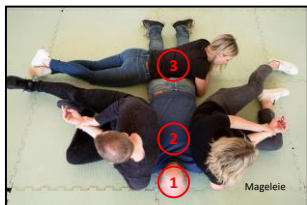

Hvilke risikofaktorer er det for pasienten som holdes her?

MAPS

Hvilke risikofaktorer er det for pasienten som holdes her?

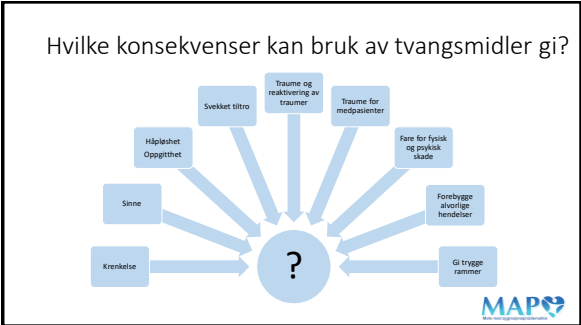

MAPS

Risikofaktorer ved bruk av mekaniske tvangsmidler

MAPS

Oppsummering

- Grunnleggende fagetiske prinsipper
- Regelmessig trening er nødvendig for å utvikle og vedlikeholde kompetansen til å forebygge og håndtere kritiske situasjoner
- Faremomenter ved bruk av de ulike fysiske teknikkene
- Mulige konsekvenser ved tvangsmiddelbruk

MAPA

Kapittel 10
Etterarbeid

MAPA
Møte med aggresjonsproblematikk

Læringsmål

Kjenne til:

- Faktorer som påvirker vår opplevelse av stress og kriser
- Hvordan en kan bruke aggressive episoder til læring og forebygging
- Hvordan aggressive episoder kan brukes i forbedrings- og kvalitetsarbeid

Ha kunnskap om:

- Normale og mulige reaksjoner i etterkant av aggressive episoder
- De ulike tiltak som kan brukes i etterkant av hendelser
- Hva som bør etterspørres av rutiner og planverk

Basert på kursgrunnlag av Ørnulf Skjelteng (PHD)

MAPS
Metode for Aggressjons- og Personer

Etterarbeid

Tertiærforebygging De tiltak og handlinger som kan benyttes for å redusere konsekvensene og begrense skadepotensialet av volden	Kapittel 10: Etterarbeid Kapittel 9: Fysiske teknikker Kapittel 6: Håndteringsstrategier i kritiske situasjoner
Sekundærforebygging De tiltak og handlinger som kan anvendes for å stoppe og redusere aggresjon og vold	Kapittel 7: Samhandling Kapittel 6: Søkningsføring Kapittel 5: Deeskalering
Primærforebygging De tiltak og handlinger som vil gjøre tilrettelegging av miljøet og utgangspunktet	Kapittel 4: Forebyggende kommunikasjon Kapittel 3: Voldsforebygging Kapittel 2: Voldsriskovurdering og håndtering Kapittel 1: Aggresjonsforståelse

MAPS
Metode for Aggressjons- og Personer

Hva skjer med oss under stress/kriser?

MAPS
Metode for Aggressjons- og Personer

41

Hva kan påvirke vår opplevelse av stress og kriser?

- Tidligere erfaringer
- Forberedelse
- Trening
- Kollegial støtte
- Oppfølging
- Kunnskap
- Opplevelse av fare
- Opplevelse av kontroll

Ulike reaksjoner

- Stressreaksjon
- Krisereaksjon
- Overdeterminert reaksjon

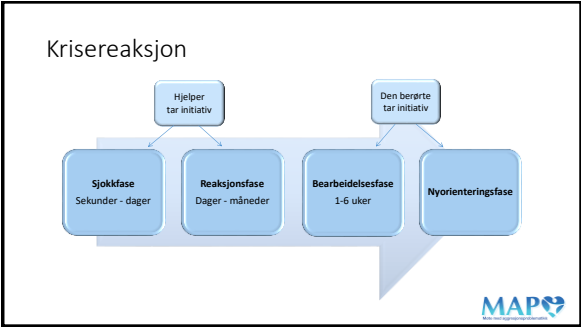
Stressreaksjon

- Normal reaksjon
- Avtar gradvis av seg selv
- Langvarig stress:
 - Fysiske plager
 - Psykiske plager som alarmberedskap og utbrenthet

Ved akutt overbelastning kan stresset føre til en krisereaksjon

Overdeterminert reaksjon –

Urimelig forhold mellom traumet og reaksjonen

- Sterk reaksjon på en forholdsvis mild stressor
- En reaksjon med et skjult moment fra fortiden
 - Parallell stressor
 - Analog stressor (avtar ikke gradvis)

MAPA

Alvorligere former for stress/krisereaksjoner

- Utvikling av PTSD
- Utbrenthet
- Sekundærtraumatisering

MAPA

Ulike typer oppfølgingstiltak

- Evalueringssamtale med pasient
- Kollegastøtte
- Psykologisk førstehjelp
- Defusing
- Debriefing

Beskrivelse av tiltakene er tilgjengelig på: www.sifer.no/map

Evalueringssamtale med pasient

- Lovpålagt samtale
- Hensikt
- Gjennomføring

Kollegastøtte

Hensikt:

- Gi støtte og omsorg
- Bearbeiding av belastende opplevelser
- Redusere psykisk slitasje, helseplager og sykefravær
- Avdekke eventuelle behov for videre oppfølging og hjelp

Psykologisk førstehjelp

Hensikt:

- Gi støtte og omsorg umiddelbart etter en hendelse
- Vurdere behov for videre oppfølging

MAPS

Defusing

Hensikt:

- Forebygge konsekvensene og begrense skadepotensialet etter alvorlige hendelser
- Skape felles forståelse av det som har hendt
- Vurdere behov for videre oppfølging

MAPS

Debriefing

Hensikt:

- Forbedring og læring
- Evaluere og eventuelt revidere interne prosedyrer og pasientens behandlingsplan
- Øke pasient og personalsikkerheten
- Utarbeide forbedringspunkter

MAPS

HMS-arbeid og rutiner

- Lederansvar
- Rutiner for oppfølging
- Dokumentasjon

Oppsummering

- Vi reagerer ulikt på stressende situasjoner
- Å jobbe i møte med aggresjon og vold er krevende – derfor må vi ha rutiner og kultur for å redusere denne belastningen
- Situasjoner vil oppstå – i etterkant må vi sette oss ned og evaluere og lære av hendelsene – både pasienter og personalet
- Husk å etterspør rutiner på egen arbeidsplass!

For mer informasjon

- Nettside: www.sifer.no/map
- Facebook: <https://www.facebook.com/groups/mapnorge>

Oppsummering

Level	Text	Text
Red (Top)	De viktigste hendelser som kan forventes for å redusere konsekvensene og begrense skadepotensialet av en brann	Kapittel 10 (Etterarbeid) Kapittel 9 (Fysiske tiltak) Kapittel 8 (Sikkerhetsforanstaltninger i berørte situasjoner)
Yellow (Middle)	De viktigste hendelser som kan forventes for å redusere konsekvensene og begrense skadepotensialet av en brann	Kapittel 7 (Sikkerhet) Kapittel 6 (Sikkerhet) Kapittel 5 (Overvåking)
Green (Bottom)	De viktigste hendelser som kan forventes for å redusere konsekvensene og begrense skadepotensialet av en brann	Kapittel 4 (Forslagene) Kapittel 3 (Sikkerhet) Kapittel 2 (Sikkerhet) Kapittel 1 (Sikkerhet)

Hva har vært det mest nyttige for deg i løpet av kurset?

Hvordan kan du videreføre kunnskap fra MAP til din arbeidsplass?